

REPUBLIEK SURINAME

MINISTERIE VAN
FINANCIËN EN PLANNING

Inzicht in de overheidsfinanciën over 2021

Ontwikkelingen met betrekking tot de overheidsontvangsten, overheidsuitgaven en financiering

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Totaal ontvangsten en uitgaven van de Staat 2021.....	4
3.	Overheidsontvangsten.....	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Toelichting op de ontvangsten	6
3.2.1	Ontvangsten uit de mijnbouw	6
3.2.2	Ontvangsten niet mijnbouw	8
4.	Overheidsuitgaven	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Toelichting op de uitgaven.....	10
4.2.1	Personele kosten.....	10
4.2.2	Aanschaf goederen & diensten.....	10
4.2.3	Subsidies en bijdragen	10
4.2.4	Interest.....	14
4.2.5	Kapitaaluitgaven	15
5.	Overige ontwikkelingen	16
5.1	Stopzetting monetaire financiering geformaliseerd.....	16
5.2	Goedkeuring van het IMF programma.....	16
5.3	Retentiedollars.....	16
5.4	Basiszorg Self Reliance (BZSR).....	16
5.5	Stijgende kosten gezondheidszorg	17
5.6	Contributieverplichtingen internationale organisaties.....	17
6.	Wederzijdse schuldvordering overheid en nutsbedrijven & parastatalen	17
7.	Financiering.....	19

1. Inleiding

Hieronder zijn de ontvangsten en uitgaven van de Staat over het dienstjaar 2021 gepresenteerd. Deze cijfers zijn geclassificeerd volgens de internationale methodologie van de Government Finance Statistics Manual (GFSM) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

In het kader van het Herstelplan 2020-2022 is vanaf de overname van de regering in juli 2020 de basis gelegd voor herstel van de economie. Met de implementatie van onder andere de inkomsten verhogende- en de uitgaven verlagende maatregelen is een traject ingezet om de financiële positie van de Staatskas te versterken en de economische crisis aan te pakken. De wereldwijde COVID-19 pandemie heeft echter een extra druk gelegd op de gezondheidszorg, met het gevolg dat de subsidies aan instellingen in de gezondheidssector fors zijn toegenomen. De uitgaven aan deze subsidies zijn in 2021 ten opzichte van 2020 toegenomen. Ook ten opzichte van de geraamde bedragen in de begroting 2021 is sprake van een toename. De verwachting is dat ook in 2022 ten opzichte van 2021 sprake zal zijn van een hogere uitgave aan subsidies aan deze sector.

Als beheerder van alle staatsgelden ziet het ministerie van Financiën en Planning erop toe dat de begrotingsuitvoering in lijn is met de goedgekeurde begroting en de begrotingsdiscipline in acht wordt genomen. Er zijn instructies uitgevaardigd om alle vakministeries en onder haar vallende parastatalen en staatsbedrijven, erop te wijzen dat van elke besteding achteraf onderbouwd moet kunnen worden aangetoond dat de middelen doelmatig zijn besteed.

Op 7 juni 2021 is de bandbreedte waarbinnen de wisselkoers mag fluctueren opgeheven. De wisselkoers is vanaf die datum bepaald door vraag en aanbod op de valutamarkt. De Centrale Bank van Suriname publiceert op drie (3) momenten per dag de wisselkoers die genoteerd wordt. Tegen eind 2021 kan vastgesteld worden dat thans sprake is van een stabiele wisselkoers. Verder kan vermeld worden dat ondanks de inspanningen om de inflatie te verlagen, er zaken buiten de beïnvloedingssfeer van de overheid zijn (zoals brandstof en overige goederen op de internationale markt), die de verhoogde prijzen van de binnenlandse bestedingen hebben veroorzaakt. Het gevolg hiervan is dat de inflatie van 60% eind 2021 op hetzelfde niveau is als in 2020.

Ondanks de uitdagingen om uit de economische crisis te geraken, heeft de regering in 2021 door prudent financieel beleid een surplus bereikt op zowel de primaire rekening als de totale rekening. Bij de vergelijking van de gerealiseerde ontvangsten in 2021 en de begroting 2021, blijkt deze hoger te zijn dan het geraamd bedrag. Dit heeft te maken met onder andere de aanpassing van de wisselkoers, vooruitbetalingen van Newmont in 2021 op de inkomstenbelastingen 2022 en de verbeterde inning door de belastingdienst.

2. Totaal ontvangsten en uitgaven van de Staat 2021

De totale uitgaven en ontvangsten van de Staat in 2021 zijn in onderstaand tabel weergegeven.

GFS Tabel 1: Overheidsfinancien aangepaste kas (realisatie vs begroting) 2021, SRD miljoen

	Totaal 2020	Totaal 2021	Begroting 2021	Realisatie t.o.v. begr 2021
Totale ontvangsten	7,065	16,010	13,876	115.4%
Lopende ontvangsten	7,065	15,870	13,596	116.7%
Belasting ontvangsten	5,132	11,831	8,349	141.7%
Directe belastingen	2,928	8,137	3,436	236.8%
Indirecte belastingen	2,203	3,693	4,913	75.2%
Niet-belasting ontvangsten	1,934	4,039	5,247	77.0%
Schenken	-	140	280	50.0%
Totale uitgaven	11,363	15,119	16,269	92.9%
Lopende uitgaven	10,519	14,136	15,085	93.7%
Personele uitgaven	4,035	4,664	5,044	92.5%
Aanschaf goederen en diensten	1,257	1,657	2,315	71.6%
Subsidies en bijdragen	3,815	6,564	5,942	110.5%
Interest	1,411	1,251	1,783	70.1%
Kapitaalsuitgaven	845	983	1,184	83.0%
Primaire rekening	-2,887	2,142	-610	-
Totale rekening	-4,298	891	-2,393	-
<i>Memorandum items:</i>				
Trekkingen	753	2,208	2,435	90.7%
Aflossingen	1,400	2,676	5,016	53.3%
<i>Netto betalingsachterstanden</i>	<i>-509</i>	<i>396</i>		
<i>in % van het BBP</i>				
Primaire rekening	-7.5	3.8	-1.2	-
Totale rekening	-11.2	1.6	-4.8	-
BBP (x SRD 1.000)	38,353.3	56,239.7	49,963.0	-

De cijfers in tabel 1 hierboven zijn tot stand gekomen op basis van de rapportages van de Centrale Bank van Suriname (CBvS) en de commerciële banken, het Bureau voor de Staatsschuld (SDMO), de Centrale Betaaldienst (CBD) en het Directoraat der Belastingen. Dit heeft te maken met het feit dat de begrotingsadministratie van de Staat nog niet volledig is bijgewerkt voor alle vakministeries.

Daarnaast is het relevant te melden dat de wisselkoersen ook zijn impact hebben gehad op de overheidsuitgaven en ontvangsten. De wisselkoers is per 7 juni 2021 losgelaten en vanaf die datum geldt een wisselkoers van gemiddeld SRD 21,- voor USD 1,- door het hanteren van de markconforme werking van vraag en aanbod. Kort daarvoor werd er nog een bandbreedte gehanteerd door de Centrale Bank van Suriname. Het gevolg hiervan is dat de ontvangsten van de overheid, met name stortingen in valuta, fors zijn toegenomen. Bij de uitgaven zijn de kosten voor rente en aflossingen in SRD toegenomen als gevolg van de wisselkoersen.

Bij het bepalen van het saldo zijn de hiernavolgende regels toegepast:

- De primaire rekening is het saldo van de totale overheidsontvangsten minus de totale overheidsuitgaven (exclusief interest);
- De totale rekening is het saldo van de totale overheidsontvangsten minus de totale overheidsuitgaven.

3. Overheidsontvangsten

3.1 Algemeen

De ontvangsten bestaan uit belastingmiddelen (directe en indirecte belastingen), de niet belastingmiddelen en schenkingen. De belastingen die een grote bijdrage leveren aan de ontvangsten zijn voornamelijk inkomstenbelasting, loonbelasting, invoerrechten, omzetbelasting, accijnzen, houtuitvoer en verbruiksbelastingen. Bij de niet-belasting ontvangsten leveren de royalty's en dividend het grootste aandeel.

Vanaf juni 2021 is sprake van een toename aan ontvangsten veroorzaakt door de wisselkoers omdat opbrengsten deels in valuta worden gestort (door de omrekening van USD naar SRD, idem voor de Euro). Dit is vooral te merken bij de opbrengsten uit de mijnbouwsector. De ontvangsten met een wisselkoers impact zijn onder andere inkomstenbelasting, royalty's, dividend, invoerrechten en omzetbelasting.

De realisatiecijfers van de overheidsontvangsten laten een positieve ontwikkeling zien. Er is ruim SRD 16 miljard aan gelden ontvangen. Er zijn enkele meevallers die bij de begrotingssamenstelling 2021 niet zijn meegenomen. Deze meevallers zijn bij de desbetreffende posten hieronder toegelicht.

3.2 Toelichting op de ontvangsten

De overheidsontvangsten zijn bijna voor de helft afkomstig uit de mijnbouw (47%). Daarom is ervoor gekozen om de toelichting hierop toe te spitsen. Hieronder zijn de ontvangsten gecategoriseerd naar ontvangsten uit de mijnbouw en de niet-mijnbouw.

3.2.1 Ontvangsten uit de mijnbouw

In het onderstaand tabel zijn de overheidsontvangsten weergegeven, onder verdeeld naar mijnbouw en niet-mijnbouw.

Tabel 2. Overheidsontvangsten naar mijnbouw en niet-mijnbouwsector

in SRD mln	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021
Overheidsontvangsten	7,065	15,870	13,596
Directe belastingen	2,928	8,137	3,436
Mijnbouw	1,454	4,521	-
Niet-mijnbouw	1,474	3,616	-
Indirecte belastingen	2,203	3,693	4,913
Mijnbouw	0	-	-
Niet-mijnbouw	2,203	3,693	-
Niet-belasting ontvangsten	1,934	4,039	5,247
Mijnbouw	1,058	2,839	-
Niet-mijnbouw	875	1,201	-
Schenken	-	140	280
Mijnbouw	-	140	-
Niet-mijnbouw	-	-	-

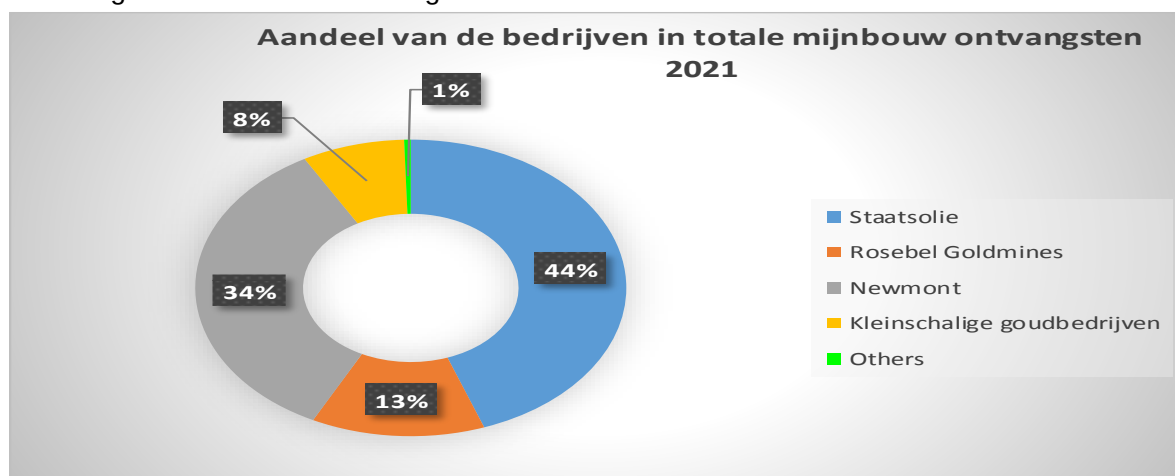
Bron: Ministerie van Financiën en Planning

Vanwege de precaire financiële situatie van de Staat, zijn de grote mijnbouwbedrijven bereid gevonden om de Staatskas te helpen versterken. Na onderhandelingen met de grote mijnbouwbedrijven (Staatsolie, Newmont en Rosebel Goldmines) zijn middelen beschikbaar gesteld zoals de solidariteitsbijdrage van USD 10 miljoen, vooruitbetaling inkomstenbelasting en maandelijkse dividendstortingen door Staatsolie. Totaal is door Newmont en Rosebel Goldmines een bedrag overgemaakt van USD 20 miljoen. Voorts is in verband met offshore activiteiten een bonus gestort van USD 12,7 miljoen door Staatsolie. De storting van Newmont is geregistreerd als schenking, terwijl die van Rosebel Goldmines verrekend zal worden met de inkomstenbelasting 2022. De mijnbouwsector draagt ruim 47% bij aan de totale overheidsontvangsten.

Tabel 3. Totale ontvangsten van de mijnbouw en niet-mijnbouwsector, en aandeel in % van de ontvangsten

in SRD mln	2020	in % van totaal ontvangsten	2021	in % van totaal ontvangsten
Totale ontvangsten	7,065	100.0	16,010	100.0
Ontvangsten mijnbouwsector	2,513	35.6	7,500	46.8
Belasting ontvangsten	1,455	20.6	4,521	28.2
Directe belastingen	1,454	20.6	4,521	28.2
Indirecte belastingen	-	-	-	-
Niet-belasting ontvangsten	1,058	15.0	2,839	17.7
Schenkings	-	-	140	0.9
Ontvangsten niet-mijnbouwsector	4,552	64.4	8,510	53.2
Belasting ontvangsten	3,677	52.0	7,310	45.7
Directe belastingen	1,474	20.9	3,616	22.6
Indirecte belastingen	2,203	31.2	3,693	23.1
Niet-belasting ontvangsten	875	12.4	1,201	7.5

In onderstaand taartdiagram is het aandeel weergegeven die de bedrijven in de mijnbouwsector hebben gehad in de totaal ontvangsten in 2021.

Als inkomstenverhogende maatregel binnen de kleinschalige goudsector zijn per beschikking de royalty's voor de kleinschalige goudsector in januari 2021 verhoogd van 2,75% naar 7,5%. Gebleken is dat deze maatregel geen hogere opbrengsten heeft gegenereerd en na overleg met betrokken stakeholders, is overeengekomen om een wijziging in de beschikking aan te brengen. Het percentage is thans verlaagd van 7,5% naar 4,5%. In 2022 echter zal sprake zijn van een verhoging doordat de royalty's zijn aangepast van 2,75% naar 4,5%.

3.2.2 Ontvangsten niet mijnbouw

Per 1 februari 2021 is de solidariteitsheffing van 10% geïntroduceerd voor de inkomensgroep boven SRD 150.000,- per jaar, met de bedoeling om tijdelijk de hogere inkomensklasse een extra offer te laten brengen onder het motto 'de breedste schouders dragen de zwaarste lasten'. Deze heffing is voor de duur van een jaar ingevoerd.

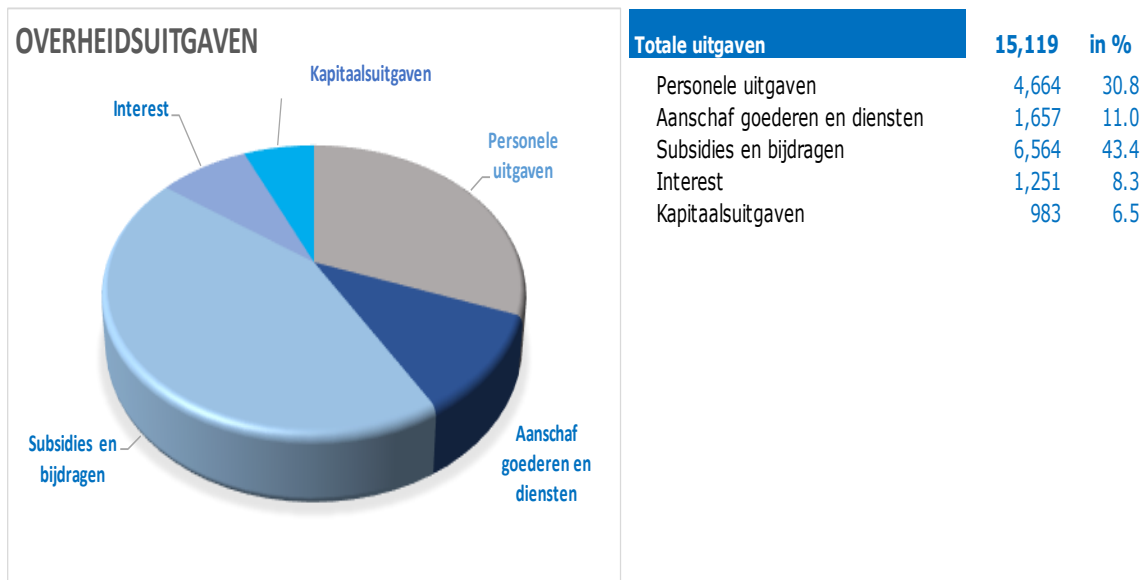
In de loop van 2021 is de omzetbelasting in fases verhoogd naar 12%. Eerst zijn de heffingen op de importgoederen verhoogd. Vanaf oktober 2021 zijn ook de binnenlandse leveringen zowel voor goederen als diensten belast met 12%.

In december 2021 heeft de Staat de eerste tranche van het IMF Budget support ontvangen van USD 55 miljoen. Dit is verantwoord als ontvangst (trekking) uit hoofde van leningen.

4. Overheidsuitgaven

4.1 Algemeen

Het aandeel van de uitgaven per categorie is in onderstaande taartdiagram weergegeven.

De totale uitgaven zijn fors gestegen van SRD 11.363 miljoen in 2020 naar SRD 15.119 miljoen in 2021. Een stijging van SRD 3.756 miljoen. Deze stijging is deels te verklaren door het inlopen van de betalingsachterstanden van rekeningen die in het verleden niet werden betaald. Dit is met name het geval bij het betalen van binnenlandse leveranciers en bij subsidies en bijdragen.

Deze achterstanden wilt de overheid met prioriteit wegwerken zodat we met een schone lei kunnen beginnen in 2022. Het is nog niet helemaal duidelijk wat de omvang van de betaalachterstanden zijn. Er zijn reeds declaraties ontvangen van het Staatsziekenfonds, de ziekenhuizen, de nutsbedrijven maar ook de binnenlandse leveranciers/aannemers, en voor het volledig beeld is het ministerie van Financiën en Planning al bezig om samen met de betrokken partijen naar oplossingsmodellen te zoeken en de achterstanden in te lopen.

Hieronder is een toelichting gegeven per categorie aan uitgaven gedaan in 2021.

4.2 Toelichting op de uitgaven

4.2.1 Personele kosten

De personele kosten zijn ten opzichte van 2020 gestegen van SRD 4.035 miljoen naar SRD 4.664 miljoen. Dit is gelijk aan 31% van de totale uitgaven. Voor de financiering van de materiële kosten van het ambtelijk apparaat, voor beleidsprogramma's en het betalen van rente resteert derhalve 69%.

Vanaf juni 2021 is sprake van een stijging van personeelskosten. Deze stijging is te verklaren door de toegekende ondersteuningsbijdrage en de verhoging van de koopkrachtversterking. De ondersteuningstoelage bedraagt SRD 1.000,- die toegekend wordt aan degenen die een salaris ontvangen tot een maximaal bedrag van SRD 12.602,- per maand. De extra kosten van de ondersteuningstoelagen zijn gemiddeld SRD 53 miljoen op maandbasis. De koopkrachtversterking is per september 2021 van SRD 100,- verhoogd met SRD 700,- naar SRD 800,-. De koopkrachtversterking van SRD 800 kost de Staat gemiddeld SRD 37 miljoen per maand.

4.2.2 Aanschaf goederen & diensten

Voor aanschaf goederen en diensten is een bedrag van SRD 1,6 miljard uitgegeven. Dit is 11% van de totale kasuitgaven. Door de koersaanpassing zijn de uitgaven aan goederen en diensten hoger ten opzichte van de uitgaven in 2020. De uitgaven in 2021 zijn gestegen met SRD 400 miljoen van SRD 1.257 miljoen in 2020 naar SRD 1.657 miljoen in 2021.

In de totaal uitgaven aan goederen en diensten is aan achterstallige betalingen een bedrag voldaan van SRD 396 miljoen. Dit betreft openstaande rekeningen vanaf het dienstjaar 2015 tot en met 2020. Deze betalingen betreffen slechts een deel van de totale achterstanden van openstaande rekeningen. Een totaalbeeld van deze achterstanden wordt momenteel in beeld gebracht. Vooralsnog vormen deze achterstanden een risico voor het beheersbaar uitvoeren van de begroting 2022.

4.2.3 Subsidies en bijdragen

De subsidies en bijdragen zijn in totaal 43% van de totale uitgaven. De uitgaven in 2021 zijn gestegen met SRD 2.749 miljoen van SRD 3.815 miljoen aan uitgaven in 2020 naar SRD 6.564 miljoen in 2021. Dit is een stijging van 72%. Ruim 52% is veroorzaakt door de stijging van de betaalde subsidie aan EBS.

De subsidies en bijdragen zijn in onderstaand tabel gespecificeerd.

Tabel 4. Subsidies en bijdragen (in SRD miljoen)

(in SRD mln)	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Uitg. 2021 in %
Subsidies en bijdragen	3,815	6,564	
EBS	881	2,326	35.4
Volksgezondheid	662	992	15.1
Sociale programma's (AOV, AKB, MMEB en ZWHH)	604	892	13.6
Pensioenfondsen	740	874	13.3
Brandstof		741	11.3
Onderwijs	431	546	8.3
Transport	62	51	0.8
LVV	43	43	0.7
Overigen	393	98	1.5

Subsidies en bijdragen zijn voor een groot deel gealloceerd aan het Energie Bedrijven Suriname (EBS) voor 35.4%, gevolgd door volksgezondheid (15.1%), sociale programma's (13.6%), pensioenfondsen (13.3%), brandstof (11.3%) en overige. De subsidie voor brandstof is in 2021 apart inzichtelijk gemaakt.

Hieronder is een toelichting gegeven per subsidiegroep.

EBS (Energie Bedrijven Suriname)

Het bedrag aan betaalde subsidies aan EBS (Energie Bedrijven Suriname) in 2021 bedroeg in totaal SRD 2,3 miljard. De uitgaven zijn met SRD 1.445 miljoen toegenomen, dit is een stijging van 164%. De aanpassing van de wisselkoers heeft fors bijgedragen aan de toename van deze subsidies, omdat de verrekeningen in USD plaatsvinden.

In 2021 hebben de volgende verrekeningen plaatsgevonden met EBS:

- “Settlement agreement” tussen de overheid en Staatsolie groep (Staatsolie, SPCS en Gow2); Bij het bepalen van haar betalingen aan de overheid brengt Staatsolie de gelden die zij van EBS te vorderen heeft, in mindering.
- Een PPA (Power Purchase Agreement) tussen de overheid, EBS en Rosebel Goldmines (RGM); RGM is afnemer van elektriciteit van de Staat. Deze ontvangsten worden niet gestort in de Staatskas door RGM, maar op een rekening van de EBS vanwege een overeenkomst.

Binnen de GFS worden deze verrekeningen onder de uitgaven (subsidies en bijdragen aan het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen) en onder de ontvangsten (directe belastingen, indirecte belastingen en niet-belasting ontvangsten) geadministreerd (bruto boeking).

Volksgezondheid

Volksgezondheid is 15% van de totale uitgaven aan subsidies en bijdragen. De uitgaven aan volksgezondheid zullen ook dit jaar omvangrijk zijn. Dit heeft enerzijds te maken met achterstanden in de te betalen bedragen enerzijds en de toenemende kosten in de gezondheidszorg.

SZF: De betalingen aan het Staatsziekenfonds (SZF) in 2021 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

#	Omschrijving	Bedrag SRD x miljoen
1	SZF premie landsdienaren (excl. militair personeel) gemiddeld bedrag per maand	36.5
2	SZF premie militair personeel gemiddeld bedrag per maand	1.6
3	Onderstanders, hogere klasse ligging en hoogwaardigheidsbekleders gemiddeld per maand	1.8
4	BAZO abonnementstarief	9.9
5	BZV	10.7
6	ArmuloV gemiddeld per maand	6.7
7	FISO en Koopkrachtversterking ziekenhuispersoneel tot en met september 2021	7.8
8	Verhoging ligdagtarieven	33.5
	Totaal gemiddeld per maand	108.5

Ad 1. Maandelijks wordt de 9% inhouding van lonen en salarissen van landsdienaren en 3% extra premie inhoudingen landsdienaren betaald aan het SZF (Staatsziekenfonds). Van de Landsdienaren wordt slechts 4% werknemersaandeel ingehouden, de Staat betaalt het restant van 8%. Gemiddeld wordt SRD 36,5 miljoen per maand overgemaakt naar het SZF in 2021.

Ad 2. Voor het Militair personeel zijn overeenkomsten gesloten met het SZF voor de betaling van de medische kosten. Maandelijks wordt gemiddeld SRD 1,6 miljoen betaald aan SZF en de bijkomende kosten voor verrichtingen buiten het pakket worden gefactureerd als meerkosten Defensie – Militair Personeel.

Ad 3. Kwartaalgewijs wordt de facturatie door SZF aan Onderstand, Hogere Klasse Ligging en Hoogwaardigheidsbekleders aangeboden ter betaling.

Ad 4. BAZO (Basiszorg) betreft een abonnementstarief voor de categorie 0 – 16 en 60+ dat gemiddeld SRD 9,9 miljoen per maand bedraagt.

Ad 5. BZV (categorie 17 – 59 jaar) betreft de betaling van de basiszorg is voor iedere burger ter dekking van de basisgezondheidszorg.

Ad 6. ARMULOV (Afbouwregeling Medische Uitzending Lokale Opbouw Voorzieningen) is opgesteld om een overbrugging te bewerkstelligen voor het op 30 september 2003 geëindigde project RLA (Regeling Laag Frequentie Aandoeningen).

Het is belangrijk te weten dat behalve de reguliere overmakingen voor SZF, er ook andere betalingen zijn van overheidswege bij de ziekenhuizen, zoals obductie (ministerie van Justitie en Politie), meerkosten van militair personeel (ministerie van Defensie) etc. Begin 2022 zijn de totale maandelijks overmakingen naar het SZF gestegen naar SRD 132,1 miljoen per maand. Dit komt onder meer door de verhoging van de tarieven van de medische specialisten.

Ad 7. Ondanks de eigen CAO (Collectieve Arbeidsovereenkomst) heeft het ziekenhuispersoneel van staatsziekenhuizen op basis van 'gelijkstelling' aan ambtenaren een beroep gedaan op extra middelen in verband met aan ambtenaren toegekende koopkrachtversterking (KKV), ondersteuningstoelage en FISO. Ook aan personeel van particuliere ziekenhuizen is hiervoor geld beschikbaar gesteld. Op basis van gemaakte afspraken tussen SZF en het Ministerie van Volksgezondheid is in 2021 maandelijks een bedrag van SRD 7,8 miljoen beschikbaar gesteld voor het betalen van deze tegemoetkomingen. Vanwege de verhoging van de ligdagtarieven is afgesproken dat de bovengenoemde tegemoetkomingen (KKV, ondersteuningstoelage) niet meer zullen worden toegekend na deze verhoging. De bedoeling is dat de ziekenhuizen met deze verhogingen via het SZF in staat moeten zijn om personeelskosten te dragen.

Ad 8. Ingaande 1 augustus 2021 zijn de ligdagtarieven verhoogd met bijkans 121%, dit is een extra financiële druk van ongeveer SRD 33,5 miljoen per maand. Dit is inclusief de verhoogde tarieven voor de particuliere laboratoria, nierdialyse en röntgen.

Zorginstellingen: Over 2021 heeft de regering kledingtoelage van SRD 12,6 miljoen alsook een prestatietoelage van SRD 15,2 miljoen betaald aan de overheidsziekenhuizen. Daarnaast is een maandelijks betaling gedaan voor ondersteuningstoelage aan de ziekenhuizen ten bedrage van SRD 3,5 miljoen tot en met juni 2022. De cao-onderhandelingen van de zorginstellingen heeft geleid tot een lump sum betaling van SRD 34,7 miljoen in 2021.

De regering heeft op 28 mei 2021 het besluit genomen om het Ministerie van Volksgezondheid een bedrag van SRD 25.000.000,- beschikbaar te stellen, welke zal dienen voor de financiële injectie van gezondheidsinstellingen ter betaling van hun kritische crediteuren. De kosten zijn gefinancierd ten laste van de begroting van het Ministerie van Financiën en Planning (F&P) over het dienstjaar 2021.

Medische zending: De Medische Zending heeft een afkoopregeling van SRD 1.6 miljoen bij hun cao-onderhandelingen terwijl RGD een wensenpakket VRA 2020 heeft. Dit houdt in met TWK Primaire en Secundaire loonsverhoging van 10%. Dit komt neer op een bedrag van SRD 5,062 miljoen.

BGVS: De Staat stelt middelen beschikbaar aan BGVS. Het bedrijf kan met deze middelen voldoen aan haar financiële behoefte zodat binnen 3 tot 6 maanden een minimale geneesmiddelendekking van 85% is. In 2021 zijn er ook aanschaffingen gedaan door BGVS met een financiële injectie van de overheid. Deze aanschaffingen betroffen de aankoop van medicamenten met een waarde van USD 2,257 miljoen en EURO 444,703.-.

Sociale programma's: Het sociaal vangnet is uitgebreid en verhoogd ten opzichte van 2020. De uitgaven zijn met SRD 288 miljoen toegenomen, dit is een stijging van 48%. De volgende ondersteuningsmaatregelen leiden tot een verhoging in de uitgaven in 2021:

- AOV-verhoging van SRD 750,- naar SRD 1.000,-
- Kinderbijslagverhoging van SRD 75,- naar SRD 125,-
- Financiële bijstand aan mensen met een beperking van SRD 500,- naar SRD 750,-
- Financiële bijstand aan zwakke huishoudens van SRD 500,- naar SRD 1.000,-.

Pensioenfonds: De uitgaven aan het pensioenfonds zijn gestegen met SRD 134 miljoen, van SRD 740 miljoen uitgaven in 2020 naar SRD 874 miljoen in 2021. Dit is een stijging van 18%. Dit is veroorzaakt door de toekenning van een ondersteunende toelage van SRD 1.000 per gepensioneerde.

Brandstof: De subsidie uitgaven van de overheid in verband met de compensatie van de verhoogde brandstofprijs door het tarief onder de marktprijs te houden, werd voorheen niet apart inzichtelijk gemaakt. De overheid betaalt het verschil tussen de marktprijs en de pompprijs aan de oliemaatschappijen. Deze uitgaven zijn dan ook te kwalificeren als een subsidie aan de gehele samenleving. In de begroting 2021 is de subsidie aan brandstof apart geraamd voor een bedrag van SRD 120 miljoen. De realisatie bedraagt SRD 741 miljoen. Dit is veroorzaakt door de hogere wereldmarktprijs voor olie en de aanpassing van de wisselkoers. De brandstof moet betaald worden in vreemde valuta (USD).

Onderwijs: De subsidies voor onderwijs hebben betrekking op betaalde uitgaven voor onderwijsinstellingen zoals de ADEK en ook bijzonder onderwijs. Ook subsidie voor schoolvervoer valt onder deze categorie.

Transport: Subsidies worden toegekend aan boothouders en bushouders maar ook aan particuliere lijnbus organisaties (PLO). Door de verhoging van pompprijzen van brandstof is ook de subsidie toegenomen voor deze organisatie. Dit is gedaan om de boot- en bus tarieven voor de burgers op een redelijk niveau te handhaven.

Ook is de subsidie voor transport aan het NVB (Nationaal Vervoerbedrijf) toegenomen vanwege COVID-transport voor ziekenhuispersoneel.

LVV: De subsidies onder deze categorie betreffen betalingen aan de Melkcentrale, FAI en SNRI.

Overige: De subsidies en bijdragen onder deze categorie betreft een divers aantal instellingen zoals ABS, Planbureau, SER en STVS.

4.2.4 Interest

De interestbetalingen zijn in totaal 8% van de totale uitgaven. De uitgaven in 2021 zijn gedaald met SRD 160 miljoen van SRD 1.411 miljoen in 2020 naar SRD 1.251 miljoen in 2021. Dit is een daling van 11%.

In 2021 heeft het Ministerie van Financiën en Planning een begin gemaakt om de rente op de geconsolideerde staatsschuld bij de Centrale Bank van Suriname (CBvS) te betalen. In augustus 2021 is rente betaald aan de Centrale Bank van totaal SRD 436 miljoen. De geconsolideerde staatsschuld is in april 2020 overeengekomen tussen de overheid en de CBvS waarbij alle vorderingen van de CBvS op de Staat in een lening is omgezet, totaal SRD 9,2 miljard. Hierbij is afgesproken dat de royalty's van RGM gedurende de looptijd van deze lening (30 jaren) gecedeerd worden aan de CBvS om de betaling van de geconsolideerde schuld veilig te stellen.

Daarnaast is in 2021 rente betaald aan de multilaterale organisaties zoals de IDB en de Wereldbank.

4.2.5 Kapitaalsuitgaven

De kapitaalsuitgaven in 2021 zijn gestegen met SRD 138 miljoen van SRD 845 miljoen in 2020 naar SRD 983 miljoen in 2021. Dit is een stijging van 16%. De kapitaalsuitgaven hebben betrekking op aanschaf van materieel en investeringen in infrastructuur (o.a. aanleg wegen) en constructie (o.a. van bouw van overheidsgebouwen en scholen).

Het Ministerie van Openbare Werken heeft de hoogste kapitaalsuitgaven (40%), gevolgd door de ministeries Natuurlijke Hulpbronnen en Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. De middelen zijn onder andere beschikbaar gesteld aan de volgende projecten: Sustainable Agricultural Productivity Program, energieprojecten, onderwijsprojecten, infrastructurele projecten en projecten ten behoeve van de gezondheidszorg.

5. Overige ontwikkelingen

5.1 Stopzetting monetaire financiering geformaliseerd

De minister van Financiën en Planning heeft in juli 2021 een MOU ondertekend met de Governor van de Centrale Bank van Suriname inzake beëindiging van monetaire financiering. Dit betekent dat vanaf de ondertekening van de MOU er geen voorschotten verstrekt mogen worden door de Centrale Bank van Suriname aan de Staat. Als de overheid geld nodig heeft dient zij hiervoor financiering te zoeken op de geld- en kapitaalmarkt.

5.2 Goedkeuring van het IMF-programma

In december 2021 heeft de Staat goedkeuring van het IMF (Internationale Monetaire Fonds) ontvangen voor het uitvoeren van een programma onder het EFF (Extended Fund Facility). Het programma zal een periode van 3 jaren in beslag nemen (2022-2024). Een bedrag van ca. USD 688 miljoen zal de komende drie jaren in tranches beschikbaar gesteld worden ter ondersteuning van de betalingsbalans en Budget Support. Dit betekent dat internationale reserves bij de CBvS toenemen. Daarmee wordt voldaan aan de minimale vereisten¹ die gesteld worden aan deze reserves. Dit zal zich vervolgens vertalen in een stabielere munteenheid.

5.3 Retentiedollars

Vanwege de schaarste aan dollars is vanaf 1 maart 2021 voor exporteurs een verplichting tot afdracht van 30% van de exportinkomsten in US-dollars. Ook voor cambio's geldt de afdracht plicht. Met deze maatregel heeft de overheid de retentiedollars beschikbaar gesteld aan:

- De Centrale Bank van Suriname (ten behoeve van de Internationale Reserves); Daarmee wordt voldaan aan de minimale vereisten die gesteld worden aan deze reserves. Dit zal zich vervolgens vertalen in een stabielere munteenheid.
- en de importeurs (import van basisgoederen, medicamenten en brandstof). Door de importeurs te voorzien van voldoende USD is veiliggesteld dat prijzen van basisgoederen redelijk blijven en dat voldoende medicamenten beschikbaar zijn. Ook de brandstofprijzen zijn hierdoor voor de bevolking op een redelijk niveau gehouden. Na het loslaten van de wisselkoers in juni 2021 heeft de allocatie van de vreemde valuta niet meer plaats gevonden omdat van schaarste geen sprake meer was en importeurs dollars konden kopen op de valutamarkt.

5.4 Basiszorg Self Reliance (BZSR)

Self Reliance en de Staat Suriname hebben in 2013 een overeenkomst getekend voor het verstrekken van basiszorgverzekering (BZSR) voor de in de wet nader genoemde categorieën. De verzekeringspremies zouden door de overheid worden betaald. Bovengenoemde BZSR-verzekering van Self Reliance is in 2016 eenzijdig ontbonden door de Staat Suriname. De betalingsverplichting voor de premies echter is blijven bestaan. Het gevolg hiervan is dat een schuld is ontstaan jegens Self Reliance voor nog openstaande premies. Over de betaling hiervan zijn betalingsafspraken gemaakt. Vooralsnog vormen deze achterstanden een risico voor het beheersbaar uitvoeren van de begroting 2022.

¹ Internationaal geldt een minimale dekking van 3 maanden import.

5.5 Stijgende kosten gezondheidszorg

Het is belangrijk te weten dat behalve de reguliere overmakingen voor SZF, er ook andere betalingen zijn van overheidswege bij de ziekenhuizen, zoals obductie (Ministerie van Justitie en Politie), meerkosten van militair personeel (Ministerie van Defensie) etc. De maandelijkse overmakingen naar het SZF zijn gemiddeld SRD 88,9 miljoen per maand. Vanaf september 2021 zijn de betaalverplichtingen jegens de overheid gestegen vanwege de overeenkomst gesloten met NZR. Betreffende meerkosten over genoemde periode is ongeveer SRD 22,99 mln. Daarboven zijn de kosten wederom verhoogd door de overeenkomst gesloten met de medische specialisten.

De VMS (Vereniging Medische Sector) heeft een overeenkomst gesloten d.d. 23 december 2021 met een impact op de staatsbegroting van ongeveer SRD 8,5 miljoen per maand vanaf januari 2022.

5.6 Contributieverplichtingen internationale organisaties

Er zijn nog achterstallige contributieverplichtingen aan internationale organisaties daterend vanaf 2003. Het gaat om circa 118 internationale organisaties. Van deze achterstallige bedragen wordt nog een inventarisatie gemaakt gericht op behoud lidmaatschap en toegevoegde waarde van deelname aan de diverse organisatie.

6. Wederzijdse schuldvordering overheid en nutsbedrijven & parastatalen

In onderstaande tabel zijn de bekende wederzijdse schuldvorderingen weergegeven tussen de overheid en de nutsbedrijven & parastatalen.

Nutsbedrijf/ Parastataal	Omschrijving	Bedrag SRD x 1.000
SWM	Niet betaalde waterrekeningen periode 2015-2021	23.183
Telesur	Niet betaalde telecommunicatiediensten per eind 2018	148.701
Loonbelasting en AOV	Achterstand in het betalen van loonbelasting en AOV premies door staatsziekenhuizen en parastatalen	
Schadefonds	Compensatie 1.118 agrariërs in de groente-, fruit- en rijstteelt	40.630
FAI	Maandelijkse subsidie	2.800
	Verstrekte geldlening moet afgelost zijn in juli 2025	31.277
	Leenovereenkomst voor betaling aan personeel van koopkrachtversterking ingaande juni 2021 tot en met mei 2022	8.610
Canawaima Management Company N.V.:	lening SRD 1.130.559,- met 5% rente per jaar, aflossing vanaf 1 april 2024 in 60 termijnen afgelost. De lening is aangewend voor betaling van: - salarissen over de maanden maart en april 2021 voor een totaal bedrag groot SRD 350.000,- - onderhoud en reparatie van de Canawaima veerboot ad. SRD 780.559	1.131
CASAS	missive no. 608/RvM d.d. 28 april 2021: Verstrekking diverse leningen verstrekt voor dekking van operationele kosten. De kosten zijn ten laste gebracht van het COVID 19 Noodfonds.	3.034
SLM	Lening tegen 3% rente, aflossing vanaf 1 april 2024 in 60 termijnen afgelost. De lening bedraagt USD 2 miljoen voor noodzakelijke operationele kosten, zoals lease-, brandstof-, crew-, vlootonderhouds-, assurantie- en andere dringende bedrijfskosten waaronder het betalen van kritieke en urgente crediteuren <u>Wanneer is deze lening verstrekt?</u>	USD 2.000

- SWM: De niet betaalde waterrekeningen van de overheid bij SWM per 16 februari 2022 bedraagt SRD 23.182.941 volgens N.V. SWM. Het betreft niet betaalde waterrekeningen over de periode

2015 – 2021 van diverse ministeries. De Staat heeft reeds SRD 6.202.000,- verrekend anno februari 2022.

- Telesur: Over de afgelopen jaren is een openstaand saldo aan nog te betalen gelden voor geleverde telecommunicatiediensten door Telesur aan de overheid ontstaan ad. SRD 148.700.772 per eind 2018. Dit bedrag is in samenwerking met de accountant vastgesteld. Het Ministerie van Financiën en Planning is akkoord gegaan om de verrekeningen van de dividenden 2015 en 2017 die reeds goedgekeurd waren goedgekeurd bij de respectievelijke AVA's uit te voeren. Het openstaande saldo is na verrekening met de dividenden gedaald naar SRD 103.943.278 per eind 2018. Voor het wegwerken c.q. betalen van het resterend deel voert het Ministerie van Financiën en Planning gesprekken met het Telecommunicatiebedrijf en is voor een efficiënter en effectiever gebruik van de telecommunicatiediensten een "Reglement voor de aanvraag en beheer voor de diensten bij Telesur" opgesteld.
- Loonbelasting en AOV: De achterstand van de te betalen Loonbelasting (LB) en AOV van parastatalen wordt door het Directoraat Belastingen nog in kaart gebracht. Het probleem van de vaststelling ligt in het feit dat de bedrijven de belastingaangiftes niet optimaal doen. De ingehouden Loonbelasting en AOV van instanties die het niet afdragen wordt gebruikt om de operationele kosten van het bedrijf te dekken. Voorts wordt bij uitkering van de subsidies per 1 januari 2016 de inhoudingen voor loonbelasting en AOV afgetrokken. Aangezien de subsidie ontvangende instellingen de LB en AOV niet zelf inhouden kunnen ze het niet afdragen maar zij zijn wel belastingplichtig. Administratief zijn functionarissen van het Directoraat Belastingen en Financiën bezig om het bestand op te schonen. Aan NZR en N.V. EBS heeft de minister van Financiën en Planning een schrijven gericht dat zij ingaande de maand augustus 2021 hun loonbelasting en AOV moeten afdragen. Dit besluit is genomen wegens de verhoging van hun respectievelijke tarieven.
- Schadefonds: De RvM heeft op 26 mei 2021 besloten tot de instelling van een schadefonds welke in beheer is van het Ministerie van Financiën en Planning tot een totaalbedrag van SRD 50 miljoen. Dit schadefonds is bedoeld voor de compensatie van agrariërs voor geleden schade als gevolg van zware regenval. In totaal zijn 1.118 aantal agrariërs die aan groente-, fruit- en rijstteelt doen, gecompenseerd ten bedrage van SRD 40,63 miljoen.
- FAI (Food Agriculture Industries N.V.): FAI is door de Staat Suriname overgenomen in november 2020 waarbij een herstructureringsstraject in gang is gezet om de bacovesector weder op te bouwen. Ondanks de maandelijkse subsidie van ± SRD 2.8 miljoen per maand was het noodzakelijk een geldlening te verstrekken aan dit bedrijf voor de dringende renovatiewerkzaamheden en investeringen die nodig waren om de productie arealen in optimale conditie te krijgen. Er is een renteloze geldlening ad. SRD 31.277 miljoen verstrekt aan FAI, de aflossing van de schuld start in augustus 2023 en de totale schuld moet afgelost zijn in juli 2025. Ook is een leenovereenkomst gesloten tussen de overheid en FAI ad. SRD 8.610.300,- voor betaling van de koopkrachtversterking aan het personeel van FAI. De middelen zijn bestemd voor betaling van koopkrachtversterking ingaande juni 2021 tot en met mei 2022 voor een bedrag groot SRD 717.525,- per maand.

- Canawaima Management Company N.V.: De COVID 19 pandemie heeft als gevolg gehad dat de inkomsten drastisch zijn gedaald waardoor de betaling van lonen en salarissen niet gegarandeerd kon worden. Hiervoor heeft de Staat Suriname een lening verstrekt aan dit bedrijf groot SRD 1.130.559,- met 5% rente per jaar over het uitstaand saldo. De lening wordt in 60 termijnen afgelost vanaf 1 april 2024. De lening is aangewend voor betaling van salarissen over de maanden maart en april 2021 voor een totaalbedrag groot SRD 350.000,- en het resterend deel ad. SRD 780.559,- voor dekking van de kosten voor onderhoud en reparatie van de Canawaima veerboot.
- CASAS (Civil Aviation Safety Authority Suriname): Aan CASAS zijn diverse leningen verstrekt voor dekking van hun operationele kosten. Als gevolg van de (partiele) sluiting van het luchtruim door de regering zijn de inkomsten volgens dit bedrijf met circa 90% teruggelopen. Ook geeft men aan dat het huidige tarief voor Safety Fee niet toereikend is om de ontwikkelingen binnen de luchtvaartsector bij te benen. Per missive no. 608/RvM d.d. 28 april 2021 is goedgekeurd dat een bedrag van SRD 3.034.490 als financiële ondersteuning voor dekking van operationele kosten is verstrekt aan CASAS. De kosten zijn ten laste gebracht van het COVID 19 Noodfonds.
- SLM (Surinaamse Luchtvaart Maatschappij N.V.): De SLM heeft een geldovereenkomst met de Staat ten bedrage van USD 2 miljoen Afgesloten tegen 3% rente per jaar. De totale schuld moet zijn afgelost op 31 maart 2029. De aflossing start 1 april 2024. Als overweging van de lening is dat de luchtvaartsector harde financiële klappen heeft moeten incasseren vanwege de COVID 19 pandemie. Hierdoor is de financiële situatie van de SLM verder verslechterd. De middelen worden aangewend voor noodzakelijke operationele kosten, zoals lease-, brandstof-, crew-, vlootonderhouds-, assurantie- en andere dringende bedrijfskosten waaronder het betalen van kritieke en urgente crediteuren.

7. Financiering

Voor de financiering van de overheidsuitgaven is een bedrag van SRD 2.208 miljoen ontvangen. Dit bedrag bestaat grotendeels uit de eerste trance van de IMF-lening zijnde SRD 1.200 miljoen, het equivalent van USD 55 miljoen. Het restant is afkomstig van leningsovereenkomsten die reeds waren afgesloten ten behoeve van de financiering van projecten. Het gaat hierbij om contracten welke in het verleden zijn aangegaan. Deze projecten zijn opgestart en de gelden zijn op basis van de toen afgesloten contracten ontvangen in 2021. Dit betreft een totaalbedrag van SRD 1.008 miljoen.

Tevens is een bedrag van SRD 2.676 miljoen afgelost aan leningen. Ondanks dat de Staat nog bezig is met de schuldherstructurering heeft zij buitenlandse aflossingen gedaan en wel voor een bedrag van SRD 1.500 miljoen. Deze aflossingen zijn voornamelijk aflossingen van multilaterale leningen waaronder de IDB, IsDB, CDB en anderen. Het restant ad SRD 1.176 miljoen betreft betalingen aan de binnenlandse schuldeisers onder andere aan de banken en aannemers voor infrastructuur werken.